

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zásadní změny v nemocenském pojištění od 1. ledna 2009: co by měly vědět OSVČ

Pro osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) je nemocenské pojištění i nadále dobrovolné. Nový zákon o nemocenském pojištění však přináší také změny, které se OSVČ týkají. Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) proto ve stručném přehledu OSVČ informuje mimo jiné o tom, jak se pojistné bude hradit a na jaké dávky má OSVČ nárok.

Pokud se OSVČ rozhodne k nemocenskému pojištění přihlásit, musí splňovat dvě základní podmínky, a to: **vykonávat** samostatnou výdělečnou **činnost** na území ČR nebo mimo ni, ale na základě **tuzemských právních předpisů**. A písemně se k účasti na pojištění **přihlásit u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení** (v Praze Pražské a v Brně Městské) - OSSZ/PSSZ/MSSZ.

Pojistné na nemocenské pojištění se **za měsíc leden 2009 a měsíce následující** platí na **nové číslo účtu** příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ. **Variabilním symbolem je rodné číslo OSVČ**. Od 1. 1. 2009 se **pojistné na nemocenské pojištění již nebude platit spolu se zálohou na důchodové pojištění**. Na **výši** pojistného **nemá vliv příjem** dosažený **v předcházejícím kalendářním roce**.

Pojistné na nemocenské pojištění platí OSVČ měsíčně, a to ve výši **2,4 %** z vyměřovacího základu. Po 1. 1. 2009 je měsíčním vyměřovacím základem OSVČ částka, kterou si určí. Tento měsíční základ však nemůže být nižší než dvojnásobek částky rozhodné pro účast zaměstnance na nemocenském pojištění, která pro rok 2009 činí 2 000 Kč. **Vyměřovací základ** tak činí nejméně **4 000 Kč** a pojistné z tohoto vyměřovacího základu bude **96 Kč měsíčně**. Platí se **za celé kalendářní měsíce s výjimkou** těch, ve kterých měla OSVČ po celý měsíc nárok na výplatu nemocenského nebo PPM z nemocenského pojištění OSVČ. Za období nároku na výplatu nemocenského se považuje rovněž doba prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti, za které se ale nemocenské nevyplácí.

Pojistné na nemocenské pojištění je splatné od 1. do 20. dne kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, za který se toto pojistné platí. Pokud bylo zapláceno po uplynutí lhůty nebo ve stanovené lhůtě, ale v nižší částce, než mělo být zapláceno, zaniká nemocenské pojištění od 1. dne kalendářního měsíce, za který nebylo správně zapláceno pojistné. Pokud bylo zapláceno méně, než mělo být zapláceno, považuje se toto pojistné za přeplatek, protože účast na pojištění z výše uvedených důvodů skončila. Při vracení takto vzniklého přeplatku musí příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ písemně oznámit OSVČ den a důvod zániku její účasti na nemocenském pojištění. Přeplatek na pojistném pak vrátí OSVČ do jednoho měsíce ode dne, kdy tento přeplatek zjistila.

OSVČ, která byla účastna nemocenského pojištění ke dni 31. 12. 2008, je i po 1. 1. 2009 nadále účastna tohoto pojištění a nemusí podávat novou přihlášku. Pokud OSVČ dluží pojistné na nemocenském pojištění k 1. 1. 2009 za dobu před tímto dnem a toto dlužné pojistné včetně penále z něho **nedoplatí do 31. ledna 2009**, tak jí zaniká účast na nemocenském pojištění od 1. 1. 2009. Pokud však do 9. 1. 2009 již uplynula doba tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích, za které nebylo pojistné zapláceno, zaniká OSVČ účast na nemocenském pojištění podle předpisů účinných ke dni 31. 12. 2008.

Z nemocenského pojištění se OSVČ mohou odhlásit, a to dnem uvedeným v odhláše, nejdříve však dnem, ve kterém byla odhláška podána. Nemocenské pojištění rovněž zaniká při skončení samostatné výdělečné činnosti nebo prvním dnem měsíce, za který OSVČ nezaplatila pojistné včas a nebo ve správné výši. Dále pak při zániku oprávnění vykonávat činnost, při pozastavení výkonu činnosti či při nástupu výkonu trestu odnětí svobody.

Z nemocenského pojištění náleží OSVČ dvě dávky, a to:

- **nemocenské od 15. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti**, pokud byla OSVČ bezprostředně přede dnem vzniku dočasné pracovní neschopnosti účastna nemocenského pojištění alespoň po tři měsíce. To neplatí, jestliže vznikla účast OSVČ na nemocenském pojištění do 8 dnů od zahájení činnosti.
- **peněžitá pomoc v mateřství (PPM)**, tzv. mateřská, se vyplácí **po dobu 28 týdnů**. To platí i pro osamocené, rozvedené nebo ovdovělé matky. Pokud žena vykonává samostatnou výdělečnou činnost, může začít **čerpat mateřskou nejdříve 8 týdnů** před očekávaným termínem porodu. **Potvrzení jí vystaví** gynekolog, který na formuláři vyplní pravděpodobný den porodu. Nárok na PPM má žena, pokud její účast na nemocenském pojištění trvala v posledních dvou letech přede dnem **nástupu na peněžitou pomoc v mateřství** alespoň po dobu 270 kalendářních dnů. Zároveň musí být účastna pojištění jako OSVČ po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby. Podpůrčí doba u PPM začíná nástupem na PPM dnem, který si pojištěnka určí v období od počátku osmého týdne do počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu. Pokud si pojištěnka tento den neurčí, začíná podpůrčí doba od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu.

O dávkách rozhoduje a následně je **vyplácí příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ**; v opačném případě vydá rozhodnutí o zamítnutí dávky.

Zdroj: ČSSZ

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)